

PODGLĄD

Kwartalnik literacki Oddziału Warszawskiego
Stowarzyszenia Pisarzy Polskich

ISSN 2392-2753

Rok IV • Nr 1-2 (16-17)

2019

A. Appel
S. Basara
K. Beśka
J. Binkowski
T. Bochwic
T. Bóldak-Janowska
K. Boruń-Jagodzińska
K. Choiński
D. Cirlić-Straszyńska
P. Dunin-Wąsowicz
S. Gibaszek
J.P. Grabowski
E. Kasjanowicz
A. Książek
R. Lasota
G. Łatuszyński
Z.T. Łączkowski
W. Mandryka-
-Bukowiński
J. Marciniak
D. Matuła
Z. Milewski

P. Müldner-Nieckowski
A. Opasek
W. Oramus
A. Patey-Grabowska
M.K. Piekarska
M.D. Pieńkowska
A. Pieńkowski
Baśka eR
K.S. Schreyer
J. Seipp
J. Sikora
J. Škvorecky
J. Stępień
M. Strękowska-
-Zaremba
M. Szyszkowska
J. Śleszyński
K. Świegocki
S. Tontić
G. Walczak
M. Wojtyzsko
Z. Zbikowski

Wojciech Młynarski

Jerzy Seipp

Z cyklu „Młoda dziewczyna śpi”

Sześć jest grzechów przeciwko Duchowi Świętemu¹

„Zaprawdę powiadam wam: wszystkie grzechy i bluźnierstwa, których by się ludzie dopuścili, będą im odpuszczone.

Kto by jednak zbluźnił przeciw Duchowi Świętemu, nigdy nie otrzyma odpuszczenia, lecz winien jest grzechu wiecznego”. (Mk 3, 28n)

Grzech I. O łasce Bożej rozpacz

[„Dziwny to był człowiek; oficer legionów, komunista nie należący do partii, najbardziej polski poeta, jakiego można sobie wyśnić – a komunizm potrzebny mu był tylko z jednego powodu: ponieważ on, Broniewski, najbardziej lubił pisać o komunizmie”]

młoda dziewczyna śpi – a ja
siedzę w łóżku o piątej rano
dotykam jej ciepłego ciała
piję zimne piwo
patrzę na biblioteczne półki
myślę o poecie który zapił się
bo mu umarła córka

mam mnóstwo zalet, które znacie
mam też kilka pojedynczych wad
jedną z nich jest twierdzenie: kobiety wódki nie piją
młodą dziewczynę doprowadza to do białej gorączki
uważa, że jeśli zechce też może być Wielkim Pijakiem
większym ode mnie

¹ Wszystkie epigrapy do kolejnych części poematu pochodzą z książki Marka Hłaski *Piękni dwudziestoletni*.

PO CO?

dawno temu w Anglii
w pałacu pełnym młodocianych właścicieli świata
żądna wrażeń gospodyni zarządziła:
panowie piją po równo, ostatni wygrywa

wzruszyłem ramionami
jeżeli chłopaki całe życie pili drinki
nie mieli szans z czystą wódką na czas
poszedłem w to, bo panny były ładne
a nie, żeby cokolwiek udowodniać

PO CO?

po co ktokolwiek chce być taki jak ja?
co mam zrobić ze straceńczą ambicją młodej dziewczyny?
też jestem bezkompromisową feministką, ale
kobiety wódki nie piją i już

dzisiejszą niedzielę młoda dziewczyna spędza na kolanach
nie, nie w kościele przed ołtarzem
rzyga do kibla
– Zostaw mnie! Nie patrz!

tak, tak, dobrze się domyślacie
wytarłem jej buzię mokrym ręcznikiem
a potem całowałem do utraty tchu

Grzech II. Przeciwno miłosierdziu Bożemu zuchwale grzeszyć

[„Był zadziornym szlachciurą. Bierut zaprosił go kiedyś do Belwederu, wzięwszy pod ramię poszedł z nim do ogrodu i powiedział: »Towarzyszu Broniewski! Już najwyższy czas, abyście napisali nowy Hymn Narodowy«. Broniewski wysłał go do wszystkich diabłów, po czym napisał wiersz, że kłania się rewolucji radzieckiej po polsku, czapkę do ziemi”]

prezentowałem niedawno scenariusz parze trzydziestolatków
rządzących jedną z redakcji w stacji telewizyjnej
pani nagle krzyczy obrażona:
„pan mi tu nie wyjeżdżaj z jakimś Dostojewskim
bo ja się nie dam na to nabrać!”

kazałem jej przyznać, że jest niedouczoneą idiotką
dostała szału
jej kolega odprowadził mnie aż na ulicę
niby przepraszał
ale tak naprawdę zgadzał się z szefową

szedł ze mną, żeby wypalić papierosa
zapytałem: a pan czytał „Białe noce”?
o romantyku, który nie zauważył miłości?
Broniewski pięknie to przetłumaczył

roześmiał się: „oczywiście, że nie!
dla pana jesteśmy głupi, ale to pan szuka pracy, nie ja
szczęście w nieszczęściu, że ona o panu nie słyszała
przekręczę trochę nazwisko
bo jeżeli się uprze
to żadna sekretarka nie wpuści pana więcej za próg
ja wiem, pan zrobił »Animację«
ale mnie wtedy nawet nie było na świecie”

tak zleciało moje życie

młoda dziewczyna czytała Dostojewskiego
w dodatku z racji wieku nie ma moich problemów:
uwielbia Leszka Millera, Palikota, Biedronia, Grodzką
i koniecznie chce mnie namówić na seks gejowski, którym jest
[zafascynowana

- Zostaw moją dupę w spokoju!
- Ale jeżeli tego nie znasz, to nie wiesz, czy to lubisz, czy nie.
- Chuj i pizda, to moja ojczyzna!

wiem, wiem, tak to się mówiło w Ursusie na podwórku 50 lat temu

Grzech III. Uznanej prawdzie chrześcijańskiej się sprzeciwić

[„Broniewski nie miał pojęcia o marksizmie, dialektyzmie, ekonomii i polityce. Komunizm urzekał go stroną malarską – pędzące nań w roku 20. hordy Tuchaczewskiego, piece Magnitogorska, elektrownie na Wóldze – to był komunizm. Wybaczył im nawet swój pobyt w więzieniu, ponieważ mógł pisać o tym wiersze”]

młoda dziewczyna przepłakała ostatnią noc pomagając mi oddychać
a ja znowu kupuję dwa razy zero siedem

kara musi być
wróciłem do domu i ogarnęła mnie noc Brahmy:
młoda dziewczyna odeszła

wpatrywałem się we flaszkę na stole jak w telewizor przez
[dwie-trzy godziny
w końcu schowałem ją nietkniętą do lodówki
postanowiłem iść za ciosem i zrobić sobie przerwę wiedząc
że bezpieczniej będzie rozpaczać na trzeźwo
niż rozklejać się po litrze i zdejmować lampę z haka w suficie
postanowiłem urządzić sobie szkołę przetrwania

nie jest to wcale proste
wódka już tak trwale zniszczyła mi mózg
że jeszcze wczoraj – na trzeci dzień! – byłem przekonany
że zniknięcie młodej dziewczyny sobie ubzdurałem i ona
[drzemie na kanapie
– okazało się to oszukaństwem zmysłów
ale nie minęło parę godzin i przekonanie o jej obecności wróciło
a potem jeszcze raz

w nocy obudziłem się od własnego krzyku
czując fizycznie bicie pałami przez
bliżej nieokreślonych fanatyków religijnych

dzisiaj ze strachu
najpierw serce stanęło mi na widok wielkiego cienia butelki z wodą

potem o mało nie zemdlałem kiedy przechodziłem koło okna
i poruszyła się za mną firanka

życie mnie nie oszczędza

Grzech IV. Bliźniemu łaski Bożej zazdrościć

[„Po roku 1956 ten stary i chory już człowiek miał na tyle odwagi, że do mnie, pętaka, podszedł i powiedział, iż prosi o przebaczenie. Nie, że przeprasza, ale że prosi o przebaczenie. Zrobiło mi się nieprzyjemnie; poszliśmy znów na wódkę i znów Broniewski mnie korygował aż do chwili, kiedy wspólnie straciliśmy przytomność usnąwszy na jednym łóżku, przy czym ja spałem przytulony do niego, jak szczenię do suki”]

jest coś wabiącego w samotnym picciu –
nawet znalazłem na to słowo:
n i e u n i k n i o n e

bo jak inaczej to nazwać?
wcale nie chcę umierać
muszę wstać! wyjść! bieć! lecieć! szukać! szukać! szukać!
ale piję, piję, piję
nie da się tego zatrzymać

dziś, dziś, dziś, dana, dana:

- Panie Jurku, może kupi pan coś do jedzenia?
 - Proszę się o mnie nie martwić.
 - Ale niech pan nie kupuje kartonu!
 - A co to panią obchodzi ile wódki kupuję?
 - Wszystkich nas tu obchodzi! Ona wyjechała, a pan się zapija.
- [Niech pan weźmie połówkę.]

ot, codzienny dialog w wiejskim sklepiku

Grzech V. Na zbawienne napomnienia zatwardziałe mieć serce

[„Nie potrafię o nim myśleć inaczej jak dobrze – jestem takim samym Polakiem jak i on. Nie potrafię przestać czytać jego wierszy; i nie potrafię przestać ich kochać. Ten bolszewik zdobywający order za dzielność w walce przeciw innym bolszewikom; ten więzień Stalina, który chciał uwięzić innego człowieka za to, iż obraził jego oprawcę; ten wielki, nieszczęśliwy poeta i dobry człowiek – gdzie on teraz jest?”]

jestem poetą –
mam wrażliwość kobiety
na wrażliwego każda poleci

– Zdajesz sobie sprawę, że jeżeli ona cię kocha, to oznacza, że jest
[nienormalna!

zaprawdę powiadam wam
kiedy znowu na kolanach z płaczem
będziecie błagać o litość naszego rozrywkowego Ojca zsyłającego
wojny, zbiorowe gwałty, śmiertelne wypadki
samobójstwo dziecka –
jedynym, który stanie bez strachu
odwróci się
i krzyknie: „co Ty znowu wyprawiasz?”
będzie właśnie poeta

dlatego mnie kocha

żadnej innej roli dla siebie nie widzę

– Nie wstyd ci tak się obnażać?

sztuka performance to „sytuacja artystyczna
w której artysta jest zarówno twórcą jak i materią sztuki”

uczestniczyłem w takich wydarzeniach kilka razy w życiu
za każdym razem
artystka lub artysta

w którymś momencie rozbierali się do naga

to tak jak ja
mózg nie zna wstydu
sztuka jest procesem nieustannym

młoda dziewczyna chciała być ze mną do końca, tylko żebym –
planowała brać ze mną ślub, tylko żebym –

Broniewskiego zamknęli na odwyku siłą i podstępem
w sumie
dlaczego nie?
przecież nawet rzygi młodej dziewczyny mi smakują

masz chacie złoty róg
oby nie ostał ci się ino sznur

Grzech VI. Rozmyślnie trwać w niepokucie

„A kiedy będę umierać, skoro umierać mam
ty nie bądź przy tym i nie radź: już ja potrafię sam”

to oczywiście prawdziwy mężczyzna Władysław Broniewski
ja, kompatybilista, pewnie będę się mazgał

2014-2018

Jerzy Seipp